

SUOMEN LUONTOA KUVAAAMASSA

Suomen luonnon suurena rikkautena ovat neljä vuodenaikaa. Tämä näyttely kuljettaa sinut keväiseltä etelärannikolta sisämaan vehmaaseen kesään ja syksyisten peltolakeuksien, metsien ja soiden kautta pohjoiseen talveen.

Tehtävät suoritetaan pareittain tai korkeintaan kolmen hengen ryhmissä. Jokaisella ryhmällä on vähintään yksi älypuhelin tai tabletti, jolla otetaan kuvia tai videota. Tietoa eläimistä ja kasveista löydät kylteistä, vihkoista ja vetolaatikoista. Kiinnitä näyttelyssä huomiota vuodenaikoihin ja tarkista sijaintisi näyttelyn maisemavetriineistä löytyvistä Suomen kartoista.

ITÄMERI

Herätä itsesi sukeltamalla keväiseen Itämereen. Tämä murtovetinen ("puolisuolainen") meri on vain matala lätäkkö verrattuna maailman meriin, mutta eliöstöltään ainutlaatuinen.

- 1** Etsi merestä silakkaparvi ja **ota kuva kahdesta silakoita syvästä pedosta.**
- 2** Siirry ruovikkoon ja etsi suurin Suomesta pyydystetty kala. Tiesitkö, että hymyillessäsi käytät samoja lihaksia, joilla kalat liikuttavat kiduksiaan? **Ota kalan kanssa selfie, jossa hymyilet leveästi.**

KEVÄT

Astu keväiseen lehtoon ja sulamisvesiä tihkuvalle suolalle! Kevät on paitsi valon, myös lisääntymisen aikaa. Keväällä lähes koko eliömaailma keskittyy vain ja ainoastaan yhteen asiaan... Täytyy saada jälkikasvua maailmaan!

- 3** Mitä kevään merkkejä löydät näyttelystä? **Ota kuva kahdesta kevään merkistä.**
- 4** Käki on outo lintu. Se käy munimassa salaa pikkulintujen pesiin yhden munan ja teettää kaiken poikasten hoitamistyön muilla linnuilla! **Etsi kevään lehdon tuntumasta pesä, jossa on yksi käen muna ja ota siitä kuva (kurkkaa vetolaatikoihin!).**

KESÄ

Kesän aikana poikasilla on kasvukiireitä, ja kasvuvauhdin on oltava hurja! Eläinmaailmassa tehdään pitkä päivä (onneksi täällä pohjoisessa riittää yötöntä yötä!), sillä viimeistään syksyyn mennessä on kaikkien saatava lihaksensa kuntoon.

- 5** Hirvenvasa kasvaa ensimmäisen kesän aikana n. 1 cm ja 1 kg päivässä. Jos sinä kasvaisit yhtä nopeasti, olisit kesäloman jälkeen melkein metrin pidempi ja painaisit lähes 100 kg enemmän! **Kuvaa alkukesäisestä maisemasta hirvenvasa.**
- 6** Monet linnun poikaset aloittavat kasvupyrähdyksensä hyönteisravinnolla. Hyönteisissä on paljon proteiinia – ja sellaisen ravinnon avulla voi tehokkaammin kasvattaa massaa. **Etsi ja kuvaa kesäisen Päijänteen rannalta linnunpoikanen ja selkärangaton eläin.**
- 7** Järven rannalla voit hyvällä onnella törmätä myös lepakoihin. Kaikki Suomen lepakkolajit ovat hyönteissyöjiä, mutta montako hyönteistä yksi lepakko voi pistää poskeensa yhden yön aikana? **Kuuntele saalistavaa lepakkoa ja ota vastauksesta kuva.**

SYKSY

Syksyllä eläinmaailmassa kerätään vararavintoa ja valmistaudutaan selviytymään talvesta. Syksyiset viljavainiot tarjoavat monille eläimille oivan mahdollisuuden tankata ravintoa talven varalle.

- 8 Loppukesällä Pohjanmaan pelloilla voi jo aistia syksyn tulon. Montako syksyn merkkiä löydät peltomaisemasta? **Kuvaa pelloilta kaksi syksyn merkkiä.**
- 9 Syksyisin linnut muuttavat etelään ja silloin on hyvä aika rengastaa niitä. Miksi lintuja rengastetaan? Esitä rengastajaa ja rengasta kaverisi. **Ota kuvatodiste rengastetusta yksilöstä.**
- 10 Hirvillä on syksyisin kiima-aika, eli ne taistelevat naaraista. Joskus uros kaivaa kiimakuopan, johon se virtsaa. Sitten se kieriskelee virtsassaan ja yrittää hurmata naaraan ihanalla tuoksullaan. **Etsi sammalikosta kiimakuoppa ja ota siitä kuva.** Keksitkö miten ihmisyksilöt yrittävät hurmata vastakkaisen sukupuolen edustajia?
- 11 Lintukabinetissa on esillä monta Suomessa pesivää lintulajia. **Mitkä viisi kotimaista lintua pitäisi jokaisen suomalaisen mielestäsi tunnistaa?** Ota linnuista kuva.
- 12 Ihastele hyttysen säärikarvoja! Syksyllä hyttysset ovat jo vähenemään päin, mutta hirvikärpäset ovat runsaimmillaan. **Etsi suurennettu hirvikärpänen ja ota siitä kuva.**

TALVI

Talvella luontoa koettelevat niin pimeys, pakkanen kuin lumikin. Usein myös ravintoa on vähän tarjolla. Eläimillä on erilaisia tapoja sinitellä talven yli seuraavaan kevääseen...

- 13 Tämä talveen sopeutuja syö koko kesän ja syksyn vatsansa täyteen pääasiassa kasveja ja marjoja, joiden sokeri muuttuu sen kehossa rasvakerrokseksi. Se nukkuu talven yli kevääseen asti. Tälle kunnioitetulle ja pelätylle eläimelle on aikojen saatossa annettu useita nimiä. Miten monta muistatte? **Ota eläimen kanssa selfie, jossa ärjyt eläimelle tyypilliseen tapaan.**
- 14 Kuvittele olevasi talvisessa Lapissa. Mitä eläimiä siellä voi talvella nähdä? **Ota kahdesta suosikistasi kuva.**
- 15 Etsi saalista kantava viirupöllö talvisesta metsästä. Tiesitkö, että viirupöllö oksentaa saaliseläinten luut ja karvat, koska ei pysty sulattamaan niitä? **Etsi ja kuvaa viirupöllöä vastapäätä olevasta huusirivistöstä viirupöllön oksennuspalloja.**
- 16 Ryömi lumitunneliin ja kuvaa **lumikiepiässä oleva lintu.** Uskallatko laittaa kätesi pimeään koloon?

TÄHTITEHTÄVÄT

Talvella luontoa koettelevat niin pimeys, pakkanen kuin lumikin. Usein myös ravintoa on vähän tarjolla. Eläimillä on erilaisia tapoja sinitellä talven yli seuraavaan kevääseen...

- ★ Kurkista Rouva Pikkaraisen keittiöön ja hiero tuttavuutta kaapeista löytyvien tuholaisien kanssa. **Ota jännittävimmistä hyönteisestä kuva.**
- ★ Valitse näyttelystä mielenkiintoinen laji. Etsi lajista tietoa ja **kuvaa kaverisi kanssa n. puolen minuutin mittainen luontodokumentti, jossa toinen teistä toimii juontajana ja toinen kuvaajana.** Olkaa luovia ja eläytykää tilanteeseen.

